

Wyrok z dnia 9 grudnia 1998 r.

I PKN 498/98

Uniewinnienie pracownika od zarzutu popełnienia przestępstwa nie pozbawia sądu pracy możliwości uznania, że wypowiedzenie umowy o pracę było uzasadnione z powodu utraty zaufania do niego lub nieprzydatności do zajmowania dotychczasowego stanowiska pracy.

Przewodniczący: SSN Andrzej Kijowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 1998 r. sprawy z powództwa Ryszarda F. przeciwko Państwowemu Szpitalowi Klinicznemu [...] w W. przywrócenie do pracy i wynagrodzenie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 29 kwietnia 1998 r. [...]

1. o d r z u c i ł kasację w zakresie dotyczącym ekwiwalentu za niewykorzystany urlop;
2. o d d a ł kasację w pozostałej części.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 6 listopada 1997 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy dla Wrocławia-Śródmieścia oddalił żądanie powoda Ryszarda F. o przywrócenie do pracy w Państwowym Szpitalu Klinicznym [...] w W., ekwiwalent za urlop i odszkodowanie za okres pozostawania bez pracy. Sąd pierwszej instancji uznał, że istniała przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę w postaci utraty zaufania do powoda, zaś zakładowa organizacja związkowa, której powód był przewodniczącym - wyraziła zgodę na rozwiązanie stosunku pracy.

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu oddalił apelację powoda uznając ustalenia faktycz-

ne Sądu pierwszej instancji za prawidłowe, znajdujące potwierdzenie w materiale dowodowym - w tym także w zeznaniach stron przed Sądem drugiej instancji.

Powód w kasacji od powyższego wyroku zarzucił nieważność postępowania, naruszenie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234), naruszenie Konstytucji RP (art. 2) i Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka (art. 6).

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości kasacja okazała się niedopuszczalna w części dotyczącej żądania ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 1994, bowiem zgodnie z treścią art. 393 pkt 1 KPC kasacja nie przysługuje w sprawach o świadczenia, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 5.000 zł. W tej części zatem kasacja podlega odrzuceniu. W pozostałej części kasacja podlega oddaleniu jako bezzasadna.

Powód jest magistrem prawa, posiada doświadczenie zawodowe na różnych stanowiskach i w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do uznania, że był on pozbawiony możliwości obrony swych praw. Obowiązkiem Sądu Najwyższego wynikającym z przepisu art. 393¹¹ KPC jest, przy rozpatrywaniu kasacji w jej granicach, branie pod rozwagę z urzędu nieważności postępowania. Sąd Najwyższy stwierdza zatem, że nie zachodzą w niniejszej sprawie okoliczności powodujące nieważność postępowania, wymienione w art. 379 KPC. Powód zgłosił szereg wniosków dowodowych rozpatrywanych przez Sąd. Rzeczą Sądu a nie strony jest ocena wiarygodności i mocy dowodów a także ocena, czy sprawa została dostatecznie wyjaśniona przed zamknięciem rozprawy.

Powód pozostaje w błędnym przekonaniu, że został zwolniony wskutek dopuszczenia się przestępstwa, od którego to zarzutu został uwolniony prawomocnym wyrokiem uniewinniającym. Tymczasem powodowi wypowiedziano umowę o pracę z powodu utraty zaufania do niego jako głównego specjalisty d/s kontroli wewnętrznych i ta przyczyna, jako uzasadniająca wypowiedzenie, została w postępowaniu przed Sądami obu instancji udowodniona. Bez znaczenia jest zatem, że powód do pewnego momentu otrzymywał awanse i premie. Istota utraty zaufania polega na zawodzie, jakiego doznaje pracodawca, który obdarzył pracownika pewnym kredytem zaufania, zaś pracownik tego kredytu nadużył i zaufanie pracodawcy zawiódł. Powód

bowiem wytworzył wokół swojej osoby swoim zachowaniem taki klimat, iż pracodawca i inni pracownicy byli przeświadczeni, że nadużywając swojej pozycji w zakładzie pracy, wywoził z jego terenu na swoje potrzeby materiały budowlane używane do remontu szpitala i stanowiące własność szpitala. Przeświadczenie to było na tyle wiarygodne, że przekonało nawet prokuraturę, która mogąc odmówić wszczęcia postępowania bądź wszczęte umorzyć - zdecydowała się wnieść przeciwko powodowi akt oskarżenia z art. 200 § 1 i 253 KK. Procesem karnym rządzą inne zasady niż w postępowaniu cywilnym, a do zasadniczych należy domniemanie niewinności i tłumaczenie wszelkich nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego. Dlatego też w braku wystarczających dowodów winy zapaść musi wyrok uniewinniający od zarzutów stawianych w akcie oskarżenia. Odmiennie jednak niż prawomocny wyrok skazujący - wyrok uniewinniający nie jest wiążący dla sądu w postępowaniu cywilnym (art. 11 KPC). Sąd ten nie ocenia czynu w kategorii przestępstwa i jego zawinienia, lecz w kategorii skutków prawnych w innych niż prawo karne dziedzinach prawa. Dlatego też sąd cywilny, w tym sąd pracy, władny jest dokonać własnych ustaleń co do zdarzeń, wywołujących skutki prawne w zakresie prawa pracy. Z ustaleń Sądu dokonanych bez przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów wynika, że powód nie wywoził wprawdzie z terenu szpitala materiałów budowlanych należących do szpitala, były to materiały wykonawców przekazane na rzecz powoda, ale do ich wywiezienia używał on transportu zakładu pracy, a same materiały stanowiły dla powoda korzyść z tytułu powiązania wykonawców robót kontraktami na remont szpitala. Postępowanie powoda przy wywożeniu tych materiałów (odmowa okazania dokumentów i arogancja) właśnie spowodowały przeświadczenie, że materiały te nie są legalnego pochodzenia, a po wyeliminowaniu tego podejrzenia przez wyrok uniewinniający pozostawiły skutek w postaci utraty zaufania i dalszej przydatności do zatrudnienia na zajmowanym stanowisku, co uzasadnia wypowiedzenie umowy o pracę i w żadnym razie nie może być uznane za obrazę art. 2 Konstytucji RP czy też przepisów Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka.

Z uwagi na pełnienie przez powoda funkcji przewodniczącego zarządu zakładowej organizacji związkowej pracodawca, zgodnie z przepisem art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, zwrócił się o zgodę na rozwiązanie umowy o pracę do tej organizacji i zgodę taką uzyskał, zapadła bowiem stosowna uchwała. Okoliczność, że przy jej wydaniu powód nie był obecny oraz że nadrzędna organizacja związkowa

za bardziej stosowną uznałaby bierność zakładowej organizacji związkowej, w tej kwestii pozostaje bez znaczenia dla przedmiotowej sprawy, bowiem kontrola postępowania statutowych organów związków zawodowych nie należy do sądu. Pracodawca wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych i wymaganą zgodę na rozwiązanie z powodem umowy o pracę uzyskał, przeto zarzut naruszenia tego przepisu uznać należy za chybiony.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393⁸ § 1 i art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====